

Szám: 01/ 101 - 30 / 2025.

ELŐTERJESZTÉS

Készült: A Képviselő-testület 2025. február 27-i nyilvános ülésére

Tárgy: **Javaslat Tihany Község közösségi részvételi költségvetésére**

Melléklet:

Előterjesztő: Kötél Balázs polgármester
dr. Tóth Judit önkormányzati képviselő

Ellenjegyezte: Dr. Nagy Rusztem Zoltán jegyző

Előterjesztést készítette: Bekő Zsuzsanna ügyintéző

Tárgyalás:	nyilvános ülés	☒
	zárt ülés	☐
Elfogadás:	egyszerű többség	☒
	minősített többség	☐
Véleményezi:	Pénzügyi és Gazdasági Bizottság	☒
	Szociális Bizottság	☐

Tisztelt Képviselő-testület!

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 6. § a) pontja szerint a helyi önkormányzat feladatai ellátása során támogatja a lakosság önszerveződő közösségeit, együttműködik ezen közösségekkel, biztosítja a helyi közügyekbe való széles körű állampolgári részvételt. A közösségi részvételi költségvetés ennek a célnak a teljesítését szolgálja.

Tihany község Önkormányzat hosszú távú célja, hogy az állampolgárok egyre növekvő mértékben tudjanak ellenőrzést gyakorolni és felelősséget vállalni a település döntéseiben.

Ehhez szükség van arra, hogy az önkormányzat képes legyen bizonyos döntései és működési kompetenciákat átengedni az állampolgároknak, az állampolgároknak pedig akarniuk kell felelősséget vállalni a döntésekért és ezek közösségi megvalósításáért. A közösségi részvételi költségvetés folyamatának kidolgozása ennek a hosszú távú folyamatnak az első lépése.

A közösségi részvételi költségvetés nem egyszeri kampány, hanem éveken át ismétlődik, folytatódik. A bevonás részeként a költségvetési források elköltése nyilvános tanácskozások keretében aktív állampolgári részvétellel valósul meg, mely összességében valódi hatalommal ruházza fel a résztvevőket az eredményeket illetően, továbbá az eredmények átláthatóak és számon kérhetőek. A folyamat során résztvevők megismerik egymás igényeit és nézőpontjait, ami erősíti a szolidaritást a közös ügyekben, ezzel egy pozitív helyi identitás formálódásához járul hozzá. További előnye, hogy elősegítheti a források hatékonyabb allokációját, erősíti az adómorált, növeli a választó kedvet és új források megjelenéséhez is hozzájárul (pl. cégek támogatása, közösségi adományozás).

Tihanyban a választásokat követően kezdődött a közösségi részvételi költségvetés koncepciójának kidolgozása, melynek során megvizsgálásra kerültek a hazai modellek. Ezek ismeretében került kidolgozásra közösségi részvételi költségvetés koncepció tervezetének Tihanyra adaptált modellje.

Tihany Község Önkormányzat 2025. évi költségvetésére vonatkozóan vállal a Képviselő-testület kötelezettséget arra, hogy 5 millió forint sorsáról a melléklet szerinti eljárási rend alapján tegyen javaslatot. Ez az összeg alkalmas arra, hogy a közösségi részvételi költségvetés első, kísérleti formájában is érdemi fejlesztésekről fejezhessék ki véleményüket a helyi lakosok, miközben figyelembe veszi az önkormányzat reális pénzügyi kereteit és lehetőséget nyújt a későbbi fejlesztésre az összeg tekintetében.

A közösségi részvételi költségvetés előkészítéséhez és szervezéséhez kapcsolódó szervezési költségek a Polgármesteri Hivatal működési költségeinek része.

Tisztelt Képviselő-testület!

Annak érdekében, hogy Tihany közösségi részvételi költségvetés tervezése megvalósulhasson a Képviselő-testületnek szükséges elfogadnia a közösségi részvételi költségvetés eljárásrendjének alapját képező koncepciót, rendelkeznie kell a lebonyolítás részletes eljárásrendjéről, valamint döntenie kell a 2025. évi költségvetés tervezése érdekében a közösségi részvételi költségvetés 5 millió forintos keretösszegének költségvetési tartalékként történő megtervezéséhez szükséges előzetes kötelezettségvállalásról.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztés megtárgyalására és határozatának meghozatalára.

Tihany, 2025. február 19.

Határozati javaslat
Tihany Község Önkormányzat Képviselő-testületének
.../2025. (II.27.) számú önkormányzati határozata
a 2025. évi közösségi részvételi költségvetésről

Tihany Község Önkormányzat Képviselő-testülete az előterjesztést megtárgyalta és az alábbi határozatot hozza:

1. Tihany Község Önkormányzat Képviselő-testülete az előterjesztés melléklete szerint elfogadja az Önkormányzat 2025. évi közösségi részvételi költségvetésének koncepcióját.
2. Tihany Község Önkormányzat Képviselő-testülete felhatalmazza a polgármester és a jegyzőt a közösségi részvételi költségvetés lebonyolításának részletes eljárásrend kidolgozására

Felelős: polgármester
Határidő: 1. pont esetében azonnal
2. pont esetében folyamatos
Kapja: pénzügy

Határozati javaslat
Tihany Község Önkormányzat Képviselő-testületének
.../2025. (II.27.) számú önkormányzati határozata

Tihany Község Önkormányzat Képviselő-testülete az előterjesztést megtárgyalta és az alábbi határozatot hozza:

Tihany Község Önkormányzat Képviselő-testülete az Önkormányzat 2025. évi költségvetésében a közösségi részvételi költségvetés fedezetére szolgáló 5 millió forint fedezetet biztosít a költségvetési tartalék terhére.

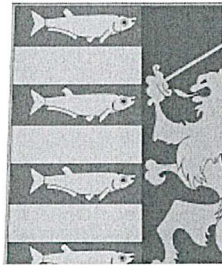
Felelős: polgármester
Határidő: 2025. évi költségvetési rendelet elfogadása, folyamatos
Kapja: pénzügy

Tihany, 2025. február 19.

Kötél Balázs
polgármester

Az előterjesztés törvényes!

Dr. Nagy Rózsám Zoltán
jegyző

**TIHANY KÖZSÉG
KÖZÖSSÉGI RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉS
KONCEPCIÓ**

2025

Polgármesteri bevezető

A 21. század kihívásai és lehetőségei a magyarországi önkormányzatokat is szerepük és feladataik újragondolására készítik. Az önkormányzati szerep újrafogalmazásának középpontjában az a meggyőződés áll, hogy az önkormányzat több, mint helyi szintű feladatok végrehajtója: az önkormányzat az állampolgárok által választott és fenntartott eszköz arra, hogy a helyi ügyeket intézze, a települést gondozza és fejlessze, a problémákat feltárja és kezelje, az állampolgárokkal párbeszédben és partnerségben. Ebből természetesen következik elköteleződésünk, hogy az Önkormányzat Képviselő-testülete által hozott döntéseket közelebb vigyük azokhoz, akikről szólnak és javaslataikkal ténylegesen is alakíthassák a település jövőjét.

A részvételi önkormányzat ezért egyrészt a korrekt, hatékony, akadálymentes és átlátható tájékozódás mellett elköteleződést jelent, annak érdekében, hogy minden állampolgár hozzájusson a számára fontos információkhoz.

Elköteleztük magunkat továbbá az érdemi párbeszéd terepéül szolgáló fórumok és konzultációs folyamatok mellett, ahol a lakosság nem csak tájékozódik, hanem maga is kérdez, informál, kritikát és javaslatokat fogalmaz meg, amelyekre érdemi választ kap. Hosszú távú cél, hogy az állampolgárok egyre növekvő mértékben tudjanak ellenőrzést gyakorolni és áttételesen felelősséget vállalni a település döntéseiben. Ehhez szükség van arra, hogy az önkormányzat képes legyen bizonyos döntési és működési kompetenciák meghatározásába bevonni az állampolgároknak vagy az állampolgárok egyes csoportjainak, az állampolgároknak pedig akarniuk kell ebben a formában is felelősséget vállalni a döntésekért és ezek közösségi megvalósításáért. A részvételi költségvetés folyamatának kidolgozása ennek a hosszú távú folyamatnak az első lépése. Ez a szakmai anyag alkalmas olyan párbeszéd indítására, amely megalapozhatja mind az eljárással, mind a döntések tartalmával kapcsolatos közös döntést, végső soron pedig egy részvételi költségvetési tervezési folyamat elindítását.

Kötél Balázs polgármester

Mi a közösségi részvételi költségvetés?

A közösségi részvételi költségvetés a helyi demokrácia megerősítésének világszerte alkalmazott eljárása. Szemben más, egyéni részvételt előtérbe helyező technikákkal, a közösségi részvételi költségvetés konkrét pénzügyi döntésekhez kötődik, melyekbe bevonják az érintett csoportokat, vagy a helyi lakosság egészét. A folyamat során az egyéni vélemények kollektív tanácskozás során valódi, kvázi közösségi döntésekké formálódnak.

A közösségi részvételi költségvetés folyamat nem egyszeri kampány, hanem éveken át ismétlődik. A bevonás részeként nyilvános tanácskozások keretében aktív állampolgári részvétel valósul meg, mely összességében javaslattevői hatalommal ruházza fel a résztvevőket az eredményeket illetően, továbbá ezen eredmények átláthatóak és számonkérhetőek. A közösségi részvételi költségvetés több, mint konzultáció, elengedhetetlen része úgy a demokratikus közvita (deliberáció), mint a döntéshozás megalapozása, melynek során polgárok széles köre problémákat azonosít, vitat meg, rangsorol, tesz javaslatokat, majd ezeket projektté alakítja, végül pedig véleményt nyilvánít róluk.

A folyamat során a résztvevők **megismerik egymás igényeit és nézőpontjait**, ami erősíti a szolidaritást a különböző háttérű lakosok között a közös ügyekben, és egy pozitív helyi identitás formálódásához járul hozzá.

A közösségi részvételi költségvetés további előnye a helyi önkormányzat és a közösség számára, hogy a „**demokrácia iskolájaként**” szolgálva megismerteti az állampolgárokkal a döntéshozás nyelvét, szempontrendszerét és igényeik kifejezésének módját. A tájékozott polgárok egy atomizált közösségnél kevésbé vevők a politikai manipulációra, rugalmasabban reagálnak a változásokra és értékes hozzájárulást képesek adni a döntéshozóknak. A folyamat **az önkormányzatot képessé teszi a facilitátori szerepre**, így más ügyekben is képes lesz kezelni a felmerülő konfliktusokat. Az RK ugyanis nemcsak a lakosok panaszai számára teremt csatornát, de teret ad a problémák közösségi megoldásához is. Egy érett közösségi részvételi költségvetés elősegítheti a források hatékonyabb allokációját, a **rövid és hosszútávú szempontok** közötti ellentétek és az érdekcsoportok közötti patthelyzetek feloldását is. Résztvevői ugyanis hajlamosak a hosszabb távon előnyökkel járó befektetéseket választani (pl. energiahatékonyság, zöldítés, oktatás) a presztízsbetűzésekkel szemben.

A közösségi részvételi költségvetés kutatások szerint erősíti az adómorált, növeli a választói kedvet és új források megjelenéséhez is hozzájárul (pl. cégek támogatása, közösségi adományozás). A közösségi részvételi költségvetés jó gyakorlatai, és a hozzájuk kapcsolódó informatikai fejlesztések megismerhetőek, a közösségi részvételi költségvetést alkalmazó települések között gyakran alakul ki partnerség. Ráadásul a technika sikeres bevezetése a település jó hírnevéhez és egy **pozitív helyi identitás** megerősödéséhez is hozzájárul.

Tihany község Önkormányzata **valódi állampolgári részvételt kíván teremteni**. Ezt szolgálják a társadalmi bevonás érvényesített szempontjai, az elérhetőség, akadálymentesség, integritás elvei.

A koncepció számos olyan garanciális elemet tartalmaz, amelyek elejét veszik, hogy a közérthetőség, átláthatóság és válaszadás hiánya, vagy kudarcélmény miatt egyes résztvevők elveszítsék a bizalmukat a folyamatban, illetve kiábrándulva belőle destruktív módon, kritikus magatartással másokat is elidegenítsenek a részvételi eljárásoktól. Ilyen elem a lakosság széles csoportjainak bevonására való törekvés, a kiválasztási mechanizmusok önkényes befolyástól mentessége, a visszajelzés lehetősége és ezek átlátható kezelése, illetve beépítése a következő évi tervezésbe, továbbá a **versengés helyett a kollektív együttműködés** elvének érvényesítése, ami elejét veszi, hogy nyertesek és csalódott vesztesek polarizált csoportjai alakuljanak ki. A tihanyi közösségi részvételi költségvetés akkor lehet sikeres, ha a résztvevők azt érzik:

„tényleg mi döntöttünk”.

A részvétel legfontosabb erőforrása a **bizalom**:

- bizalom az önkormányzat eljárásaiban
- bizalom a kollektív bölcsességben, vagyis abban, hogy az őket közvetlenül érintő ügyekben a lakosok maguk is képesek érdemi döntést hozni.

Utóbbit hivatott erősíteni a döntéshozók és a hivatali dolgozók elkötelezése, bevonása a folyamatba tájékoztatás és konkrét részvétel útján. A közösségi részvételi költségvetés bizonyos kompetenciákat átad a lakosoknak, cserébe azonban a képviseleti viszony minőségében és mélységében is gyarapodhat.

Végezetül, a közösségi részvételi költségvetés fontos pedagógiai szerepet tölt be, amire a koncepció szintén súlyt fektet. Közérthető kommunikációval a lakosok jobban megértik a költségvetési döntéseket, dilemmákat és mozgásteret, ami a jelenlegi bizonytalan, forráselvonásokat hozó időszakban elemi érdeke az önkormányzatnak. Sőt, a folyamat akár erőforrásokat is mozgósíthat a helyi közfeladatok számára (pl. önkéntesség).

A folyamat

A közösségi részvételi költségvetés bevezetése és meghonosítása Tihanyban egy többéves, folyamatos tanuláson alapuló folyamaton keresztül valósulhat meg, melynek során a település lakosai megismerkednek a részvételi költségvetés lehetőségével és a módszer beépül a lakosok értelmezési és cselekvési horizontjaiba.

1. Előkészítési szakasz

- Az Önkormányzat döntést hoz a település közösségi részvételi költségvetés elindítására, a költségvetéséből elkülönít egy részösszeget (irányzott összeg 2025. évben 5 millió forint), valamint lehetőséget biztosít a lakossági javaslatok szerint is a projektek megvalósítására.
- Nyilvános fórum szervezése a közösségi részvételi költségvetés tervezett folyamatáról, melyen települési lakosok, helyi civil szervezetek, és helyi vállalkozások képviselői vesznek részt. Ennek során a tervezett folyamat véleményezésre és tesztelésre kerül a lakosok részéről, szükség esetén módosításra kerülhetnek részfolyamatok, ezzel a fórum tájékoztató, valamint bizalomépítési funkciót lát el.
- A pályázat beadását segítő orientációs szempontok meghatározása.
- Kidolgozásra kerülnek a befogadott ötletek konkrét pályázati paraméterei: mire lehet pályázni és mire nem (építés, termék, szolgáltatás)
- Kidolgozásra kerülnek az offline ötletgeneráló gyűlések szabályai és pontos folyamata
- Kommunikációs terv és kommunikációs csatornák kidolgozása
- Projektjavaslat űrlap kidolgozása
  - Egy beküldött ötletnek az alábbi elemeket célszerű tartalmaznia:
    - Ötlet leírása
    - Pontos helyszín meghatározása
    - Megfelelő körzet megjelölése
    - Becsült erőforrásigény
    - Kapcsolódó lakossági részvétel, önkéntesség lehetősége
- Közérthető tájékoztató és szóróanyagok kidolgozása
- Online felület/honlap/applikáció elkészítése, tesztelése

2. Ötletgenerálás szakasz

- Offline gyűléseken történő ötletgenerálás
  - Ötletgeneráló workshop kereteinek biztosítása
  - Ötletek (a beküldéshez szükséges formában) véglegesítése és beküldése.
- Az offline beérkezett ötletek előbírálata után kikerülnek a közösségi részvételi költségvetés honlapra/appra, ahol mindenki számára megismerhetők, megjegyzést és kérdést lehet írni hozzájuk, illetve véleménynyilvánító jelleggel kedvelni lehet őket.

A folyamat első évében (bevezető szakaszában) az önkormányzati költségvetés egy elkülönített részéből finanszírozott, a településen megvalósuló, offline pályázat alapú, helyi ötletekre és egy lakosokból, szakemberekből és választott képviselőkből álló Állampolgári Gyűlés döntéshozatali

előkészítésre épülő folyamat keretében valósul meg.

Ennek során **a lakosok szavazhatnak a megvalósítandó fejlesztési ötletekre**, melyek a következő évben történő megvalósításáról a Képviselő-testület dönthet.

3. Technikai előszűrés lehet

- Összes ötlet megvizsgálása abból a szempontból, hogy:
  - Tartalmazza-e az összes szükséges kitöltendő információt? Ha nem, akkor tisztázó kérdés kerül megküldésre az ötlet beküldőjének.
    - Amennyiben nem érkezik válasz, az ötlet kizárásra kerül.
  - Megfelel-e az ötletekre vonatkozó nyilvános szabályoknak?
    - Belefér-e a költségkeretbe? Megvalósítható-e (pl. nem célozza-e magánterület fejlesztését)
    - Az önkormányzat feladatát érinti-e? Jogilag megvalósítható-e?
    - Lehet-e belőle egy éven belüli projekt (a költségek túlnyomórészt a következő évben merüljenek fel)?
    - Hiányos információ esetén itt is pontosítás szükséges illetve a szabálytalan ötleteket kizárásra kerül.
  - Tartalmi okokból ebben a körben nem történhet elutasítás
- Állampolgári Gyűlés megszervezése

4. Állampolgári Gyűlés

A Gyűlések az első évben egy-két, néhány órás délutáni/hétfégi közös munkából állnak, ezt később kiegészítheti egy harmadik rész, a kiválasztott projekteket bemutató expo, ahol a Gyűlések bemutatják munkájuk eredményét még a szavazás előtt a település lakóinak egy offline eseményen, ahol még módosítható a végső lista, amely javaslatról a lakosok végül szavaznak.

Ebben a szakaszban az ötletek „tulajdonlása” részben elválik annak eredeti gazdájától, az ötlet a folyamatban önálló életre kel és a közösség bölcsességén átszűrve több lépésben továbbfejlesztésre kerül, olyan elemekkel, szempontokkal kiegészítve, amelyekre az eredeti ötletgazda esetleg nem is gondolt. Ezzel a közösségi részvételi költségvetés projektervei csak részben adnak teret az egyéni lakók versengő kreativitásának, szellemességének, hiszen a folyamatban az ötletek valódi, egyaránt értékes közjavakká válnak, melyek közül a közösségnek végül választania kell.

Eredmény: 5 projekt kerül kiválasztásra-kidolgozásra (ennyi kerül a szavazólapra).

Ebben a szakaszban lehetőség nyílik:

- megismerni a technikailag előbíralt javaslatokat
- összevonni párhuzamos projekteket

5. Kampány és szavazás

A közösségi részvételi költségvetés összegéről szavazás útján a lakosok tehetnek javaslatot, hogy milyen projektek megvalósítására szánják.

A szavazás lebonyolítása:

- A szavazás menetének és formájának kidolgozása szükséges
- A szavazás módja: egy projektre lehet szavazni
- A szavazás eredményeként a projektek rangsorolódnak.

6. Megvalósulási szakasz

A szavazáson nyertes projektekről a képviselő-testület dönt, hogy az önkormányzat megvalósítja-e. Így a győztes projektek beépülhetnek az önkormányzat következő évi költségvetésébe. A cél, hogy ennek során a lakosság megőrizze bizalmát a folyamatban, biztosított legyen a projektek transzparenciája, nyomon követhetősége és ha lehetséges, akkor a lakosság további bevonása.

A megvalósítás előrehaladását folyamatosan kommunikáljuk is a lakosok felé (pl. átadáshoz kötődő közösségi események)

7. Visszacsatolás, hatásmérés szakasz

- Nyilvános jelentés készítése az adatok és visszajelzések alapján
- Következtetések beépítése a következő évi közösségi részvételi költségvetés tervezésbe
- Cél a társadalmi felelősségvállalás ösztönzése, bevonása az önkormányzati források mellett.

**TIHANY KÖZÖSSÉGI RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉSÉNEK
FOLYAMATÁBRÁJA**

